

KURS: JAK PRODUKOWAĆ, PRZETWARZAĆ I DOSTARCZAĆ BEZPIECZNE I POŻYWNE JEDZENIE - ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM ŻYWNOŚCIOWY W ŻYCIU CODZIENNYM

AUTOR:
UNIwersytet Pedagogiczny w Krakowie

TEMAT:
ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM ŻYWNOŚCIOWY

MODUŁ ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM ŻYWNOŚCIOWY

SESJA:

TEMATY WYKŁADÓW: ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM ŻYWNOŚCIOWY

1. ROSNĄCY POPYT / WYMAGANIE NA PRODUKTY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO - OD GOSPODARSTWA DO WIDELCA
2. KONCEPCJA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO
3. KONSUMENT JAKO KLUCZOWY KATALIZATOR W PROCESIE PRZECHODZENIA DO ZRÓWNOWAŻONYCH SYSTEMÓW ŻYWNOŚCIOWYCH

GRUPA DOCELOWA: CZŁONKOWIE PES, UCZNIOWIE, NAUCZYCIELE

INTEGRACJA Z KURSEM:

możliwa integracja z kursem "Zrównoważona produkcja i konsumpcja", "Koncepcje i strategie zrównoważonego rozwoju" na studiach licencjackich i magisterskich na kierunku Ekonomia Społeczna; element tematyki seminarium dyplomowego

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

maksymalnie 5 efektów kształcenia w oparciu o taksonomię Blooma w zakresie **wiedzy, rozumienia, zastosowania, analizy i syntezy uczniów**.

- **Wiedza:** wyjaśnienie presji wywieranej na przemysł spożywczy w obliczu współczesnych wyzwań;
- **Zrozumienie:** aby zrozumieć mechanizm i konsekwencje przejścia w kierunku zrównoważonego systemu żywnościowego;
- **Zastosowanie:** aby zapewnić podejście do codziennych decyzji w analizie kluczowej roli konsumenta w dźwigni zrównoważonego systemu żywnościowego;
- **Analiza:** analiza zachowań konsumentów i producentów na tle wymagań stawianych przemysłowi spożywczemu;
- **Synteza:** główne dążenia do przekształcenia przemysłu spożywczego w kierunku bardziej zrównoważonego rozwoju.

CELE KURSU:

Celem modułu jest wyjaśnienie koncepcji zrównoważonego rozwoju systemu żywnościowego oraz zilustrowanie realnymi przykładami, jak można ją zaadoptować do codziennego myślenia i działania.

CZAS TRWANIA KURSU:

25 GODZIN LEKCYJNYCH (10 GODZIN Z NAUCZYCIELEM I 15 GODZIN SAMODZIELNEJ NAUKI)

KSZTAŁCENIE W ZAKRESIE ZIELONYCH UMIEJĘTNOŚCI: (ZACHOWAJ ODPOWIEDNIE Z LISTY)

UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PROJEKTOWANIA, UMIEJĘTNOŚCI PRZYWÓDCZE, **UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA**, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PLANOWANIA MIEJSKIEGO, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU, **UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ENERGII**, **UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE FINANSÓW**, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA, **UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI**, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU:

CEL 2: ZERO GŁODU, CEL 12: ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA I PRODUKCJA

OPRACOWANIE KURSU

PRZED: *przygotowanie przed lekcją*

WYBIERZ JAKĄS POTRAWĘ, KTÓRĄ CZĘSTO SPOŻYWASZ I SPRÓBUJ PRZEŚLEDZIĆ DROGĘ JEJ DOSTARCZENIA, POCZĄWSZY OD WYPRODUKOWANIA I PRZETWORZENIA. PROSZĘ, SPRÓBUJ WYRÓŻNIĆ TE, KTÓRE MAJĄ NAJKRÓTSZĄ I NAJDŁUŻSZĄ DROGĘ

WPROWADZENIE: *pomysły na aktywizację wiedzy ogólnej ucznia lub przełamanie lodów* WYKORZYSTUJĄC TECHNIKĘ BURZY MÓZGÓW, ZNAJDŹ 15 CZYNNIKÓW, KTÓRE DECYDUJĄ O DŁUGOŚCI DROGI DOSTAW (OD GOSPODARSTWA DO WIDELCA) DANYCH POTRAW

PODCZAS:

1. ROSNĄCY POPYT/WYMAGANIE NA PRODUKTY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO - OD POŁA DO STOŁU

CZAS	RODZAJ AKTYWNOŚCI	DZIAŁANIA EDUKACYJNE	POMOCE
45 minut	czytanie – analizowanie	Przeczytaj i przeanalizuj materiały dotyczące systemów żywnościowych i globalnych systemów żywnościowych przyczyniających się do zwiększenia śladu produktów żywnościowych /Dane OECD dotyczące systemów żywnościowych https://www.oecd.org/food-systems/data/	wersja papierowa lub cyfrowa materiałów
20 minut	pisanie	Wymień dane o najsilniejszym nacisku na popyt/wymagania (np. % lub ilość dorosłych otyłych w różnych krajach, % lub ilość ludności niedożywionej)	Kartka i ołówek/komputer
25 minut	dyskusja	Przeprowadź dyskusję w małych grupach na temat rolnictwa, zdrowia, wzrostu populacji, stylów konsumpcji i innych czynników wynikających z danych	Kartka i ołówek/komputer, flipchart
45 minut	czytanie	Przeczytaj materiały naukowe na temat związku systemów żywnościowych/dostaw żywności z ochroną środowiska; przyczynianie się do powszechnych szkód w środowisku, narażanie zdrowia i środków do życia ludności świata, ilości	wersja papierowa lub cyfrowa materiałów

		energii zużywanej do produkcji, przetwarzania, pakowania, przechowywania, transportu żywności, zużycia wody, zanieczyszczeń, zmniejszania zasobów rybnych /i.e.: (Woodhouse et al., 2018); (Jurgilevich, 2016); (Baldwin, 2015)/	
25 minut	pisanie	Spróbuj pogrupować znalezione dane i połączyć je z szerokimi zmianami światowymi w danych dziedzinach	Kartka i ołówek/ komputer
20 minut	dyskusja	Przeprowadź dyskusję w małych grupach na temat możliwych mechanizmów powstawania i ich dostrzegalnych konsekwencji; prezentacja wyników dla klasy	Kartka i ołówek/ komputer, flipchart
2. KONCEPCJA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO			
CZAS	RODZAJ AKTYWNOŚCI	DZIAŁANIA EDUKACYJNE	POMOCE
45 minut	czytanie	Zapoznaj się z materiałami naukowymi na temat konceptualizacji zrównoważonego rozwoju systemu żywnościowego jako systemu "do produkcji i konsumpcji żywności w sposób wspierający dobrobyt pokoleń" /i.e. (Baldwin, 2018); (Muthu, 2019)/	wersja papierowa lub cyfrowa materiałów
45 minut	pisanie	Napisz, jakie są najważniejsze czynniki rozwijające tę koncepcję	Kartka i ołówek/ komputer
45 minut	dyskusja	Omów w małych grupach czynniki, które powstały	Kartka i ołówek/ komputer, flipchart

		organicznie (spontanicznie) oraz te, które były stymulowane przez politykę publiczną (konstruktywistycznie)	
3. KONSUMENT JAKO KLUCZOWY KATALIZATOR W PROCESIE PRZECHODZENIA NA ZRÓWNOWAŻONE SYSTEMY ŻYWNOŚCIOWE			
CZAS	RODZAJ AKTYWNOŚCI	DZIAŁANIA EDUKACYJNE	POMOCE
45 minut	czytanie	Zapoznaj się z materiałami naukowymi dotyczącymi postaw konsumentów w procesie przechodzenia na zrównoważone systemy żywnościowe /i.e. (do Canto, 2021)	wersja papierowa lub cyfrowa materiałów
25 minut	pisanie	Przeanalizuj rolę konsumenta w zakresie zachowań, świadomości, praktyk, popytu na produkty ekologiczne	Kartka i ołówek/ komputer
65 minut	dyskusja	Przeprowadź dyskusję w małych grupach na temat różnic w zależności od dostępności różnych technologii produkcji, przetwarzania, dostarczania itp.	Kartka i ołówek/ komputer, flipchart
15 godzin	zadanie domowe	zobacz powyżej	Kartka i ołówek/ komputer
<p>NA ZAKOŃCZENIE:</p> <p>Zadanie domowe:</p> <p>Przeanalizuj swoje codzienne posiłki i spróbuj je pogrupować według długości trasy dostawy. Następnie zrób listę tych z najdłuższą trasą dostawy, z których mogłabyś zrezygnować. Z drugiej strony wskaż te, które mają najkrótszą drogę dostawy i zastosuj tygodniowy plan zakupowy, aby to właśnie one znalazły się jako jedyne w Twoim koszyku konsumpcyjnym. Podczas stosowania planu, zapisz swoje własne koszty i korzyści, jak również koszty i korzyści, które założyłeś/wykryłeś dla szerszej społeczności.</p>			

Jednocześnie postaraj się skupić na odpowiedziach na następujące pytania:

Czy istnieje możliwość, że nadal będziesz robił zakupy w oparciu o najkrótszą drogę dostawy?

Jaki jest najpoważniejszy koszt, którego się spodziewasz?

Czy w związku z globalnymi kosztami i korzyściami ma Pan/Pani jakieś przeczucia, czy też generalnie jest to Panu/Pani obojętne?

Jeśli tak, to co mogłoby Cię ewentualnie przekonać?

Ocena: Pisemny raport po wykonaniu zadania zostanie oceniony przez prowadzącego kurs.

Zalecane materiały dodatkowe: wszelkie strony internetowe lub materiały wideo, które mogą być dostarczone jako materiały dodatkowe, skategoryzuj je (strona internetowa, wideo, podcast itp.) i dołącz opis materiału, np. TED Talk o kreatywnym myśleniu i przekształcaniu szkodliwych zanieczyszczeń w coś pożytecznego:

1. Strony internetowe:

<https://www.frontiersin.org/journals/sustainable-food-systems>

<https://ciat.cgiar.org/about/strategy/sustainable-food-systems/>

<https://www.unscn.org/en/topics/sustainable-food-systems>

<https://farmingfirst.org/food-systems#home>

<https://www.ifad.org/en/agroecology-for-sustainable-food-systems>

<https://foodwise.org/learn/sustainability/>

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/scientific-support-eu-policies/group-chief-scientific-advisors/towards-sustainable-food-system_en

<https://www.oecd.org/food-systems/>

2. Publikacje naukowe (dostępne on-line):

Woodhouse A., et al., Sustainability checklist in support of the design of the food processing, *Sustainable Production and Consumption* 2018, 16, p. 110-120;

<https://doi.org/10.1016/j.spc.2018.06.008>.

Quantification of Sustainability Indicators in the Food Sector, ed. Subramanian Senthilkannan Muthu, series title: *Environmental Footprints and Eco-design of Products and Processes*, Spring Nature Singapore Pte Ltd 2019, <https://doi.org/10.1007/978-981-13-2408-6>.

Jurgilevich A., Birge T., Kentala-Lehtonen J., Korhonen-Kurki K., Pietikainen J., Saikku L., Schosler H., Transition towards Circular Economy in the Food System, *Sustainability* 2016, 8, 69, <https://doi.org/10.3390/su8010069>.

do Canto N. R., Grunert K. G., De Barcellos M. D., Circular Food Behaviors: A Literature Review, *Sustainability* 2021, 13, 1872, <http://doi.org/10.3390/su13041872>.

Baldwin Ch. J., *The 10 Principles of Food Industry Sustainability*, Wiley Blackwell 2015, doi:10.1002/9781118447697.

Annunziata A., Agovino M., Mariani A., Measuring sustainable food consumption: A case study on organic food, *Sustainable Production and Consumption*, Volume 17, 2019, Pages 95-107, ISSN 2352-5509, <https://doi.org/10.1016/j.spc.2018.09.007>.

Quoquab F., Mohammad J., Sukari N. N., A multiple-item scale for measuring “sustainable consumption behaviour” construct: Development and psychometric evaluation, *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, vol. 31, no. 4, pp. 791-816, <https://doi.org/10.1108/APJML-02-2018-0047>.

Fanzo J., Healthy and Sustainable Diets and Food Systems: The Key to Achieving Sustainable Development Goal 2? *Food Ethics* 2019, 4, pp. 159-174.

3. Narzędzia naukowe

Szczygieł, E. (2020). *Circular behaviours in households and the quality of life of their inhabitants* + <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/horizon-magazine/five-key-questions-answer-about-resilient-and-sustainable-food-systems> – research questionnaire

